

Allah İnsan İlişkisi (EYLÜL – KASIM)

1. Allah İnancı ve İnsan

İslam'ın temelini inanç esasları oluşturur. İnanç esasları içerisinde de en başta Allah'a (c.c.) iman gelir. Allah'a (c.c.) iman etmek dinî anlamda her şeyin başıdır ve büyük bir kıymet ifade eder. Allah'a (c.c.) inanmak kuru bir söz değildir. İslam dini, hayatın içinde kendini gösteren bir inancı değerli görmüştür. İslam; dinin temel hükümlerine inanılmasını, hükümlerinin uygulamaya konulmasını ve hayata yansımalarını ister.

2. Allah'ın Varlığı ve Birliği

- İnsan, kendini tanıdıkça ve varoluş amacı üzerine düşündükçe Allah'a (c.c.) daha çok yaklaşır. İnsanın bu dünyada bulunuş amacı da öncelikle yaradılışına uygun yaşamak, iman sahibi olmak, sonra da imanının gerektirdiği iyi davranışlarda bulunmaktır. İnsanlar, basit çıkarımlarla Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliği fikrine kolaylıkla erişebilirler. İslam alimleri tarafından Allah'ın varlığına dair kullanılan deliller özellikleri itibariyle genellikle aşağıdaki gibi sınıflandırılmaktadır:
 1. Sırf akıldan çıkarılan deliller: Ontolojik delil
 2. Dış alemde çıkarılan deliller: Kozmolojik ve teolojik delil
 3. İnsanın manevi ve ruhi âleminde çıkarılan deliller: Dinî tecrübe delili ve ahlak delili.
- **Kozmolojik ve Teolojik delil: Gaye ve nizam delili:** Kâinata var olan her şey bir ölçü ve ahenk içindedir. Hücreden insana, atomdan galaksilere kadar mükemmel bir düzen işlemektedir. "**Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık.**" ayeti buna işaret eder. Kur'an-ı Kerim'de, evrende kusursuz bir düzenin işlediğini gösteren pek çok ayet vardır. Karşımızda duran bu harika düzenin ve varlıkların amaçlı hareketlerinin kendiliğinden ortaya çıkması imkânsızdır. Öyleyse bunları tasarlayan bir yaratıcı olmalıdır. İşte bu varlık tüm evreni ve içinde bulunanları yaratan ilim ve kudret sahibi Yüce Allah'tır.
- **Ontolojik delil: Ekmel (mükemmel) varlık delili:** Bu görüş bazı Müslüman ve Batılı felsefeciler tarafından savunulmuştur. Buna göre insanın zihninde mükemmel varlık düşüncesi mevcuttur. Bu düşünce insanın kendi ürettiği bir şey değildir. Böyle mükemmel bir varlığın mutlaka olması gerekir. İşte bu mükemmel varlık düşüncesi insana kendisi mükemmel olan Allah'tan (c.c.) gelmiştir. Evrendeki kusursuz düzen Allah'ın (c.c.) varlığına işaret ettiği gibi aynı zamanda O'nun birliğini de göstermektedir. İslam inancında Allah'ın (c.c.) varlığı yanında O'nun birliğine de inanmak gerekmektedir.
- **Dini tecrübe delili:** İnsanın kişisel tecrübesiyle yaşadığı ve sonuçta onu inanmaya götüren manevi deneyimleri esas alır. Buna göre tüm insanların farklı bölgelerde benzer tecrübeleri yaşaması ortak bir dinî temelin var olduğunu gösterir.
- **Ahlak delili:** Yüce Allah'ın varlığını bir bilgi meselesi olmaktan çok erdemli bir hayatın ön şartı olarak ele alır. Buna göre insanın ahlaki olarak en iyiye ulaşması için bunu sağlayacak bir varlığın olması gerekir.

3. Allah'ın İsim ve Sıfatları

- İnsan bir bebeğin dünyaya gelişinde Allah'ın **Muhyî** (can veren), bir annenin şefkat ve merhametinde **Rahmân** (merhameti sonsuz olan), dalından koparılan bir elmada **Rezzâk** (kesintisiz biçimde çokça rızık veren) ve bir hastanın iyileşmesinde **Şâfi** (şifa veren) isimlerinin tecellileri görülür. Allah (c.c.) tektir. O'nun **Ehad** ismi bunu ifade eder. Kelime-i tevhid dediğimiz "La ilahe illallah, Muhammedün resulullah" cümlesi de bunu vurgular. Allah

(c.c.) yaratandır. **Tekvin** sıfatı Allah'ın (c.c.) yaratma özelliğine işaret eder.

- Yüce Allah'ın **Hâlık**, **Bâri'** ve **Musavvir** gibi isimleri O'nun yaratma özelliğinin çok çeşitli boyutlara sahip olduğunu gösterir. Hâlık O'nun genel olarak yaratıcı özelliğini ifade eder. Musavvir sıfatı ise O'nun yaratmasının rastgele değil biçimlendirilmiş ve sanatlı olduğuna işaret eder.
- Hayat, kendisi de diri, canlı ve hayat sahibi (**Hayy**) olan Allah'tan (c.c.) gelir. **Zâtî sıfatlar** sadece Allah'ın (c.c.) zâtına has olan ve başka varlıklarda bulunmayan sıfatlardır. **Sübûfî sıfatlar** ise Yüce Allah'ın mutlak olarak, diğer varlıkların da sınırlı olarak sahip olduğu sıfatlardır.
- **Sübûfî Sıfatlar**
 - **Hayat:** Diri ve canlı olmaktır. Allah (c.c.) diridir.
 - **İlim:** Allah'ın her şeyi bilmesidir.
 - **Semi:** Allah'ın (c.c.) her şeyi işitmesidir.
 - **Basar:** Allah'ın (c.c.) her şeyi görmesidir.
 - **İrade:** Allah'ın (c.c.) dilemesidir.
 - **Kudret:** Allah'ın (c.c.) sınırsız güç sahibi olmasıdır.
 - **Kelâm:** Allah'ın (c.c.) konuşmasıdır.
 - **Tekvin:** Yaratmak anlamına gelir. Yüce Allah (c.c.) kudret ve tekvin sıfatıyla dilediğini yoktan yaratır.
- **Zâtî Sıfatlar**
 - **Vücut:** Allah'ın (c.c.) var olmasıdır. Allah (c.c.) vardır ve O'nun yokluğu düşünülemez.
 - **Kıdem:** Ezelî olmak, başlangıcı bulunmamaktır.
 - **Beka:** Varlığının sonu olmamak, ebedî olmaktır.
 - **Vahdaniyet:** Allah'ın (c.c.) bir olmasıdır. Allah (c.c.) tektir. Eşi, benzeri, ortağı yoktur.
 - **Muhâlefetün li'l-Havâdis:** Sonradan yaratılmışlara benzememektir.
 - **Kıyâm bi Nefsihî:** Var olmak için hiçbir şeye ihtiyaç duymamaktır.

4. İnsanın Allah ile İrtibatı

- İnsan sosyal bir varlıktır. Hayatını iletişim kurarak sürdürür. Evde ailesiyle başlayan bu iletişim giderek gelişir. Sokakta, okulda ve çevresinde diğer insanlarla sürekli iletişim halindedir. İnsanın iletişimi bununla sınırlı kalmaz. O yaratıcısıyla da irtibat kurmalıdır. Yüce Allah'a inanan kişi O'na karşı derin bir sevgi besler. Bu nedenle O'na yakınlaşmayı arzu eder. Yüce Allah da insanın kendisiyle irtibat kurmasını istemektedir. İnsanın Allah'la (c.c.) irtibatı dua, ibadet, tövbe ve Kur'an okuma gibi yollarla gerçekleşir.
- **Dua,** Allah Teâlâ'nın yüceliği karşısında kulun aczini itiraf etmesi, isteklerini O'na arz ederek O'nun lütuf ve yardımını dilemesidir. Kâinata bulunan tüm varlıklar Yüce Allah ile irtibat halindedir. Her biri kendi dilince Rabbini tesbih edip O'na dua etmektedir. Dua doğrudan Allah'a (c.c.) yapılır. O'ndan başka varlıklara dua edilmez.
- **İbadet,** Allah'a (c.c.) gönülden isteyerek yönelmek, boyun eğmek ve itaat etmektir. İnsan ibadet sayesinde gönülden Allah'a (c.c.) yönelir, O'nunla irtibata geçer. Çünkü Allah (c.c.) insanın Rabbidir. İnsanı yaratmış ve onun hayatını düzenlemiştir.
- **Tövbe** Allah'la (c.c.) irtibat kurmanın bir başka yolu da tövbedir. İnsan hem iyilik hem de kötülük yapma kudretine sahip bir varlıktır. Yüce Allah insana akıl ve irade vermiş, iyilik yapıp kötülüklerden sakınmasını istemiştir. İnsan zaman zaman yanlış tercihler yapmakta; hata, kusur ve günah işlemektedir. Tövbe, Hz. Peygamber'in ifadesiyle işlenen günahı tamamen bırakıp bir daha ona dönmemektir.